

PARLAMENT EUROPEJSKI

2004

2009

Dokument z posiedzenia

7.10.2008

B6-0527/2008 }
B6-0530/2008 }
B6-0533/2008 }
B6-0534/2008 }
B6-0535/2008 } RC1

WSPÓLNY PROJEKT REZOLUCJI

zgodnie z art. 103 ust. 4 Regulaminu złożyli

- José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, Charles Tannock, Jacek Saryusz-Wolski oraz Jacek Protasiewicz, w imieniu grupy politycznej PPE-DE
- Jan Marinus Wiersma, Justas Vincas Paleckis, Pasqualina Napoletano oraz Klaus Hänsch, w imieniu grupy politycznej PSE
- Janusz Onyszkiewicz, Jeanine Hennis-Plasschaert oraz Marian Harkin, w imieniu grupy politycznej ALDE
- Elisabeth Schroedter oraz Milan Horáček, w imieniu grupy politycznej Verts/ALE
- Mieczysław Edmund Janowski, Adam Bielan, Konrad Szymański, Wojciech Roszkowski, Zbigniew Krzysztof Kuźmiuk oraz Ryszard Czarnecki, w imieniu grupy politycznej UEN

zastępujący tym samym projekty rezolucji złożone przez następujące grupy polityczne:

- PSE (B6-0527/2008)
- ALDE (B6-0530/2008)
- PPE-DE (B6-0533/2008)
- UEN (B6-0534/2008)
- Verts/ALE (B6-0535/2008)

w sprawie sytuacji na Białorusi po wyborach parlamentarnych w dniu 28 września 2008 r.

RC\746323PL.doc

PE413.318v01-00}
PE413.321v01-00}
PE413.325v01-00}
PE413.326v01-00}
PE413.327v01-00} RC1

PL

PL

Rezolucja Parlamentu Europejskiego w sprawie sytuacji na Białorusi po wyborach parlamentarnych w dniu 28 września 2008 r.

Parlament Europejski,

- uwzględniając swoje wcześniejsze rezolucje w sprawie sytuacji na Białorusi, szczególnie rezolucję z dnia 22 maja 2008 r.,
  - uwzględniając oświadczenie Komisji z dnia 21 listopada 2006 r. o gotowości Unii Europejskiej do wznowienia stosunków z Białorusią i ludnością białoruską w ramach europejskiej polityki sąsiedztwa,
  - uwzględniając złożoną w imieniu UE deklarację prezydencji w sprawie uwolnienia Siarhieja Parsiukiewicza i Andreja Kima,
  - uwzględniając konkluzje Rady w sprawie Białorusi z dnia 15 września 2008 r.,
  - u uwzględniając wstępne ustalenia misji obserwacji wyborów parlamentarnych na Białorusi prowadzonej przez OBWE (z dnia 29 września 2008 r.),
  - uwzględniając oświadczenie prezydencji Rady Unii Europejskiej w sprawie wyborów parlamentarnych na Białorusi, z dnia 30 września 2008 r.,
  - uwzględniając art. 103 ust. 4 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że po uwolnieniu przez władze białoruskie w dniach od 16 do 20 sierpnia 2008 r. więźniów politycznych Alaksandra Kazulina, Siarhieja Parsiukiewicza i Andreja Kima na Białorusi nie są obecnie przetrzymywani żadni uznani przez społeczność międzynarodową więźniowie polityczni,
- B. mając na uwadze, że UE postrzega uwolnienie więźniów politycznych jako ważny krok na drodze do przyjęcia przez Białoruś podstawowych wartości demokratycznych, poszanowania praw człowieka i praworządności, i że było ono jednym z warunków przeglądu środków restrykcyjnych stosowanych obecnie wobec niektórych przywódców politycznych na Białorusi oraz stopniowego przywracania stosunków z Białorusią,
- C. mając na uwadze, że w dniu 10 lipca prezydent Alaksandr Łukaszenka wezwał publicznie do przeprowadzenia otwartych i demokratycznych wyborów, a następnie powtórzył to wezwanie w wystąpieniu telewizyjnym w dniu 29 sierpnia, obiecując, że wybory będą bezprecedensowo uczciwe,
- D. mając na uwadze, że UE dostrzegła w demokratycznym przeprowadzeniu wyborów parlamentarnych zaplanowanych na 28 września oraz w ich pluralistycznym aspekcie kolejną szansę dla Białorusi na wykazanie się poszanowaniem dla wartości demokratycznych i europejskich standardów,

- E. mając w związku z tym na uwadze, że UE z zadowoleniem przyjęła wysłanie obserwatorów OBWE/ODIHR, podkreśliła, jak ważne jest zagwarantowanie tym obserwatorom rzeczywistego dostępu do wszystkich etapów procesu wyborczego, z liczeniem głosów włącznie, a w szczególności podkreśliła znaczenie zagwarantowania praw opozycji, zarówno w odniesieniu do prawa do kandydowania, jak i dostępu do komisji nadzorujących wybory oraz do mediów,
- F. mając na uwadze, że w przypadku bezproblemowego przebiegu wyborów UE była gotowa przystąpić do przeglądu restrykcyjnych środków skierowanych przeciwko białoruskim przywódcom oraz podjąć pozytywne i konkretne działania na rzecz stopniowego wznowienia stosunków z Białorusią,
- G. mając na uwadze zlekceważenie skierowanego do rządu wezwania Zjednoczonych Sił Demokratycznych do zaangażowania się w otwarty dialog na temat procesu wyborczego; mając na uwadze, że kandydaci opozycji zgłaszali obawy co do uczciwości procesu, nie mając zaufania do procesu głosowania oraz spodziewanego sposobu liczenia głosów,
- H. mając na uwadze, że misja obserwacji wyborów OBWE stwierdziła we wstępnych konkluzjach, że mimo niewielkiej poprawy wybory z 28 września, które odbyły się w ściśle kontrolowanym środowisku po prawie niewidocznej kampanii wyborczej i które charakteryzował brak przejrzystości w liczeniu głosów oraz sumowaniu wyników z poszczególnych punktów wyborczych, w ostatecznym rozrachunku dalekie były od uznanych na forum międzynarodowym standardów demokratycznych,
- I. mając na uwadze, że opozycja, która nie zdobyła ani jednego ze 110 mandatów, uznała wybory za farsę, wyrażając obawy, że zakończył się „flirt” prezydenta Łukaszenki z demokracją, oraz apelując do UE i USA o nieuznawanie wyników wyborów,
- J. mając na uwadze, że przewodnicząca białoruskiej Centralnej Komisji Wyborczej Lidia Jarmoszyna oświadczyła, że wybory były „wolne i uczciwe”,
- K. mając na uwadze, że około 800 zwolenników opozycji protestowało w Mińsku późnym wieczorem w dniu wyborów,
1. wyraża zadowolenie z powodu uwolnienia więźniów politycznych Alaksandra Kazulina, Siarhieja Parsiukiewicza oraz Andreja Kima; niemniej jednak nadal oczekuje, że będą oni korzystać ze wszystkich praw obywatelskich przysługujących wszystkim obywatelom Białorusi na mocy konstytucji Republiki Białorusi;
  2. ubolewa, że nie doszło do znaczącego postępu w demokratycznym rozwoju Białorusi, na co liczyła UE, a co byłoby w interesie ludności Białorusi, i że mimo niewielkiej poprawy wybory parlamentarne, które odbyły się na Białorusi w dniu 28 września, ostatecznie nie spełniły międzynarodowych norm;
  3. uważa, że demokratyczny mandat parlamentu wybranego na Białorusi budzi wątpliwości;
  4. jest zaniepokojony faktem, że manifestacja zorganizowana przez opozycję w Mińsku w dniu

28 września została uznana przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych za poważne naruszenie porządku publicznego, jest także zaniepokojony informacjami, że w Prokuraturze Generalnej zostanie złożone doniesienie o manifestacji wraz z wnioskiem o dokonanie oceny prawnej; wzywa władze białoruskie do poszanowania praw podstawowych, do których zgodnie z białoruską konstytucją należy wolność zgromadzeń i wolność słowa;

5. podkreśla, że chociaż UE przyjęła do wiadomości niedawne uwolnienie kilku działaczy opozycji demokratycznej i miała nadzieję na lepszą organizację wyborów, to uporczywa niemożność przeprowadzenia wolnych i sprawiedliwych wyborów dodatkowo pogorszy sytuację Białorusi i będzie nadal będzie poważną przeszkodą w stosunkach między Białorusią a Unią Europejską;
6. wzywa rząd Białorusi do potwierdzenia oświadczeń o gotowości do poprawy współpracy z UE oraz do stworzenia lepszych warunków dla podjęcia dyskusji między UE a Białorusią;
7. w tym kontekście wzywa rząd Białorusi do poczynienia kroków w celu przeprowadzenia w przyszłości prawdziwie demokratycznych wyborów zgodnie z międzynarodowymi standardami demokratycznymi poprzez wprowadzenie zmian do ordynacji wyborczej i praktyki, m.in.:
  - a) danie wszystkim kandydatom sprawiedliwych warunków i możliwości przeprowadzenia prawdziwej kampanii wyborczej,
  - b) zagwarantowanie, że wszystkie partie uczestniczące w wyborach mają przedstawicieli w komisjach wyborczych wszystkich szczebli, zwłaszcza w okręgowych komisjach wyborczych,
  - c) zadbanie, by przeprowadzenie głosowania wykluczało wszelkie wątpliwości co do możliwości oszustwa,
  - d) zniesienie procedury wczesnego głosowania lub przynajmniej zagwarantowanie, że oddane wcześniej głosy podlegają odrębnej procedurze niż przewidziana dla zwykłego głosowania oraz że wyniki wczesnego głosowania są rejestrowane osobno w protokołach elektronicznych;
8. wzywa rząd białoruski do poszanowania praw człowieka poprzez:
  - a) wprowadzenie niezbędnych zmian do białoruskiego kodeksu karnego polegających na zniesieniu art. 193, 367, 368, 369-1, z których część, zwłaszcza art. 193, jest kwestionowana przez Amnesty International i często wykorzystywana jako środek represji,
  - b) zaniechanie grożenia ściganiem karnym, w tym za uchylanie się od służby wojskowej na Białorusi, przeciwko studentom relegowanym z uczelni za postawę obywatelską i zmuszonym kontynuować studia za granicą,

- c) likwidację wszelkich barier uniemożliwiających właściwą rejestrację organizacji pozarządowych na Białorusi,
- d) lepsze traktowanie i poszanowanie mniejszości narodowych, w tym uznanie prawomocnie wybranego zarządu Związku Polaków pod przewodnictwem Andżeliki Borys, a także kultury, kościołów, system edukacji oraz dziedzictwa historycznego i materialnego,

w celu zakończenia dobrowolnej izolacji kraju od reszty Europy oraz w celu znacznej poprawy stosunków między UE a Białorusią;

- 9. przypomina, że w dniu 21 listopada 2006 r. Unia Europejska wydała oświadczenie o gotowości do odnowienia stosunków z Białorusią i ludnością białoruską w ramach europejskiej polityki sąsiedztwa, gdy tylko rząd białoruski wykaże poszanowanie dla wartości demokratycznych i praw podstawowych ludności białoruskiej;
- 10. wzywa Radę i Komisję do kontynuowania dialogu z Białorusią i do opracowania polityki wobec tego kraju, opartej o ściśle pozytywną zasadę warunkowości i stosującej podejście stopniowych zmian, zawierającej punkty odniesienia, harmonogramy i klauzulę przeglądu oraz wyposażonej w odpowiednie zasoby finansowe;
- 11. wzywa Radę i Komisję do rozważenia selektywnego przeglądu i możliwego zawieszenia obecnych środków restrykcyjnych, co przyniosłoby korzyści zwykłym obywatelom i przyczyniło się do rozwoju wolnego społeczeństwa;
- 12. wzywa Radę i Komisję, aby nie znosiły zakazu wydawania wiz osobom bezpośrednio zamieszanym w naruszanie norm demokratycznych wyborów i praw człowieka; wzywa do rozważenia częściowego, sześciomiesięcznego zawieszenia tej sankcji w odniesieniu do pozostałych urzędników, pod warunkiem że w tym okresie surowa ustawa medialna, przyjęta pod koniec czerwca 2008 r., zostanie znowelizowana, zanim nastąpi jej pełne wdrożenie;
- 13. wzywa Radę i Komisję do podjęcia dalszych kroków w celu ułatwienia i liberalizacji procedur wizowych mających zastosowanie do obywateli Białorusi, gdyż takie działania mają zasadnicze znaczenie dla osiągnięcia głównego celu polityki UE wobec Białorusi, jakim jest ułatwienie i zwiększenie kontaktów między ludźmi oraz demokracja państwa; wzywa je, aby w związku z powyższym rozważyły możliwość zmniejszenia opłat wizowych dla obywateli Białorusi wjeżdżających na obszar Schengen, co jest jedynym sposobem uniknięcia pogłębienia izolacji Białorusi i jej obywateli; wzywa władze białoruskie do zaprzestania praktyki wydawania wiz wyjazdowych obywatelom, zwłaszcza dzieciom i studentom;
- 14. wzywa Radę i Komisję do rozważenia selektywnego zastosowania do Białorusi europejskiej polityki sąsiedztwa, a w szczególności instrumentów związanych z prawami człowieka i zasadami demokracji poprzez zwiększenie wsparcia dla społeczeństwa obywatelskiego na Białorusi, a zwłaszcza do zwiększenia pomocy finansowej dla niezależnych mediów, organizacji pozarządowych oraz studentów białoruskich studiujących za granicą; przychylnie odnosi się do wsparcia finansowego udzielonego przez Komisję białoruskiemu

Europejskiemu Uniwersytetowi Humanistycznemu w Wilnie (Litwa); wzywa Radę i Komisję o zwrócenie się do białoruskiego rządu, by dając wyraz dobrej woli i sygnał pozytywnych zmian, zezwoliły Europejskiemu Uniwersytetowi Humanistycznemu na uchodźctwie na legalny powrót na Białoruś i na ponowne ukonstytuowanie się w warunkach odpowiednich dla jego przyszłego rozwoju w Mińsku; wzywa Radę i Komisję do przyznania wsparcia finansowego niezależnej białoruskiej stacji telewizyjnej Belsat;

15. wzywa Radę i Komisję do rozważenia środków mających na celu poprawę klimatu dla przedsiębiorczości, handlu, inwestycji, infrastruktury energetycznej i transportowej oraz współpracy transgranicznej między UE a Białorusią, a także przyczynienie się w tym kontekście do dobrobytu i zamożności obywateli Białorusi oraz do ich zdolności do komunikowania się i swobodnego podróżowania do UE;
16. ubolewa nad decyzjami władz Białorusi z ostatnich lat o wielokrotnym odmówieniu wydania wiz wjazdowych posłom do Parlamentu Europejskiego i parlamentarzystom krajowym; apeluje do władz białoruskich, aby nie czyniły dalszych trudności i umożliwiły Delegacji Parlamentu Europejskiego do spraw stosunków z Białorusią wizytę w tym kraju;
17. z zadowoleniem przyjmuje wykazywaną przez naród białoruski wolę ochrony niezależności kraju i nienaruszalności terytorialnej;
18. z zadowoleniem przyjmuje dotychczasowe podejście władz białoruskich, by pomimo ogromnej presji nie uznawać jednostronnie ogłoszonej niezależności Południowej Osetii i Abchazji;
19. potępia fakt, że Białoruś jako ostatnie państwo w Europie dopuszcza karę śmierci, co jest sprzeczne z europejskimi wartościami;
20. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, parlamentom i rządów państw członkowskich, Sekretarzowi Generalnemu ONZ, zgromadzeniom parlamentarnym OBWE i Rady Europy, sekretariatowi WNP i władzom białoruskim.